

СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ КОРОТКІ ОПОВІДАННЯ: ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТРУКТУРА

Ковальова М. Ю.

(Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Багацька О. В.

Термін "оповідання" в його жанровому значенні зазвичай застосовується до будь-якого невеликого розповідного прозаїчного літературного твору з реалістичним забарвленням, що містить розгорнуту і закінчену оповідь про певну подію, випадок, життєвий епізод. У західно-європейській літературі відповідна жанрова група позначається терміном "новела", який є по суті синонімом терміна оповідання.

Поняття "short story" як позначення літературного жанру затвердилося лише в 80-і рр. XIX ст. у зв'язку з широким розповсюдженням "короткого оповідання" в американській літературі. До цього не існувало загальноприйнятого англомовного терміну для визначення малого жанру. В. Ірвінг називав свої твори "sketches" і "tales". Е. По та Н. Готорн теж писали "tales", і коли По у відомій статті про оповідання Готорна вимовляв похвальне слово малому жанру, він мав на увазі саме "tale".

Зміст терміна "оповідання" навіть у його найбільш широкому вжитку зберігає певні ознаки, а саме: обмежена кількість персонажів, показаних навколо однієї центральної події, відсутність розгорнутої життєвої історії персонажів, обмежений розмір [2].

Честертон, один із майстрів "short story", вибухнув черговим парадоксом. "Сучасна новела, - писав він, як сон, сповнена чарівності удаваності. Немов курець опіуму, ми в скороминушості спалаху бачимо сірі вулиці Лондона або багряні рівнини Індії; ми бачимо людей з привабливими і навіть натхненними обличчями, але розповідь закінчується, і люди зникають. За цими шматочками життя немає нічого остаточного, міцного. Словом, сучасники наші пишуть короткі оповідання, тому що саме життя для них – коротке і, можливо, недостовірне оповідання".

На сьогодні стверджують, що "коротке оповідання" належить до епічних творів і визначається як невеликий прозовий твір, особливістю якого є короткочасність зображуваних подій та обмежена кількість дійових осіб, описово-розповідний характер, подекуди – дидактичність [1].

Так, К. І. Шпетний приходять до висновку, що середній розмір тексту сучасного американського короткого оповідання складає 7000±2000 слів (тобто від 5000 до 9000 слів) [2, 5]. Проте ці межі є умовними, вони можуть бути як ширшими (більше 9000 слів), так і вужчими (до 5000 слів).

Сучасні англомовні короткі оповідання класифікуються наступним чином:

№ п/п	Розмір короткого оповідання за параметром кількості слів	Тип короткого оповідання
1	До 5000 слів	Оповідання-мініатюра
2	Від 5000 до 9000 слів	Оповідання-епізод
3	Від 9000 до 13000 слів	Оповідання-нарис
4	Більше 13000 слів	Оповідання-розповідь

Короткі оповідання: 1) зосереджені на дрібних деталях зображуваного світу (з яких формується загальне враження про нього); 2) мають чітко виражені межі: початок, кінець і те, що міститься між ними; 3) демонструють такі важливі характеристики тексту, як формальна і семантична самодостатність, тематична своєрідність і завершеність; 4) простежуються зв'язки як між окремими фрагментами тексту, так і між частинами цих фрагментів [3, 18].

Практично всі сучасні короткі оповідання мають довершену сюжетну структуру, тобто відповідають схемі *Rising actions > Climax > Falling actions*.

Зав'язка оповідань найчастіше представлена одним-двома реченнями, рідше цілим абзацом, в якій автор зазвичай подає час і місце зображуваних подій, попереднє життя головних героїв тощо. Кульмінаційна частина оповідань є, як правило, центральною та найоб'ємнішою. В ній автор описує головну подію, створює конфлікт персонажів та передає основну інформацію читачеві. Розв'язка оповідань часто є несподіваною та чітко вираженою, хоча, подібно до зав'язки, також є малооб'ємною, тобто вираженою одним-двома реченнями або невеликим абзацом. Своєрідним також є являється поділ коротких оповідань на розділи та/або частини, що отримує відповідне смислове, архітектонічне та графічне оформлення в творі [3, 7].

Отже, на сьогодні оповідання перетворилося на помітний факт літературного життя. Сучасні короткі оповідання вирізняються своїми ознаками (стилістичність, зосередженість на дрібних деталях, тематичність і завершеність тексту, мають довершену сюжетну структуру). Виходять антології, збірки оповідань, популярні керівництва для написання "коротких оповідань". У деяких університетах введені курси "short story". Критики остаточно визнали

самостійність короткого оповідання як жанру і перейшли до обговорення перспектив його розвитку.

1. Синтаксичні засоби створення образу (на матеріалі сучасної американської поезії) Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / О. Й. Філіпчик; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. — О., 2000. — 16 с. — укр. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://disser.com.ua/contents/5825.html>

2. Шпетный К. И. Лингвостилистические и структурно-композиционные особенности текста короткого рассказа (на материале американской литературы). Автореф. Дисс. ... канд. филол. наук. – М., 1980. – 24 с.